

Kotimaa

Mummojen antama apu jää piiloon

Suuret ikäluokat:

Käytännön apua enemmän omille vanhemmille kuin aikuisille lapsille.

Saija Kauhanen

Marke, 66, jäi eläkkeelle viittisen vuotta sitten ja on siitä lähtien ehtinyt auttaa enemmän kotona asuvaa 87-vuotiasta äitiään. Marke hoitaa äidin kauppaa-asiat, siivoukset ja käyttää äitiä lääkäriä.

Joskus viikonloppuisin ja toisinaan keskellä viikkoakin Marke saa luokseen lastenlapset, jotta työssäkäyvien vanhempien arjen pyörytys helpottuisi.

Ja ehtiihän Marke jumpata ja matkustellakin.

Marken kaltaiset kuuluvat suureen ikäluokkaan, josta puhutaan usein yhteiskunnalliseen ongelmana tai taloudelliseen taakkana.

Todellisuudessa monet "Markket" ovat vielä eläkkeelläkin pitkään hyväkuntoisia eivätkä tarvitse hoivapalveluja. He ovat itse enemmän avun antajia kuin saajia.

– Ei ole mielekästä puhua "passiivisesta ongelmaryhmästä". Kun tarkastellaan epävirallisia auttamissuhteita, huomataan, että suuret ikäluokat myös antavat paljon. He ovat pikemminkin voimavara, tutkija **Hans Hämäläinen** selventää.

Eläkekeskustelussa huomio kiinnitetään usein pelkästään eläkeläisiin ja työmarkkinoilta poisjäämiseen. Hämäläisen

TIETOKULMA

Tutkimus

■ Sukupolvien ketju -tutkimuksessa seurataan vuonna 1945–50 syntyneitä suuria ikäluokkia ja heidän täysi-ikäisiä lapsiaan.

■ Hanke on alkoi vuonna 2005 ja jatkuu vuoteen 2015.

■ Vuonna 2012 tehtiin kyselyyn vastasi 2 278 henkilöä.

■ Aineistossa suurten ikäluokkien vanhempien keskimääräinen syntymävuosi on 1923.

■ Lapset taas olivat keskimäärin 35-vuotiaita.

■ Naiset antavat hoiva-apua enemmän kuin miehet.

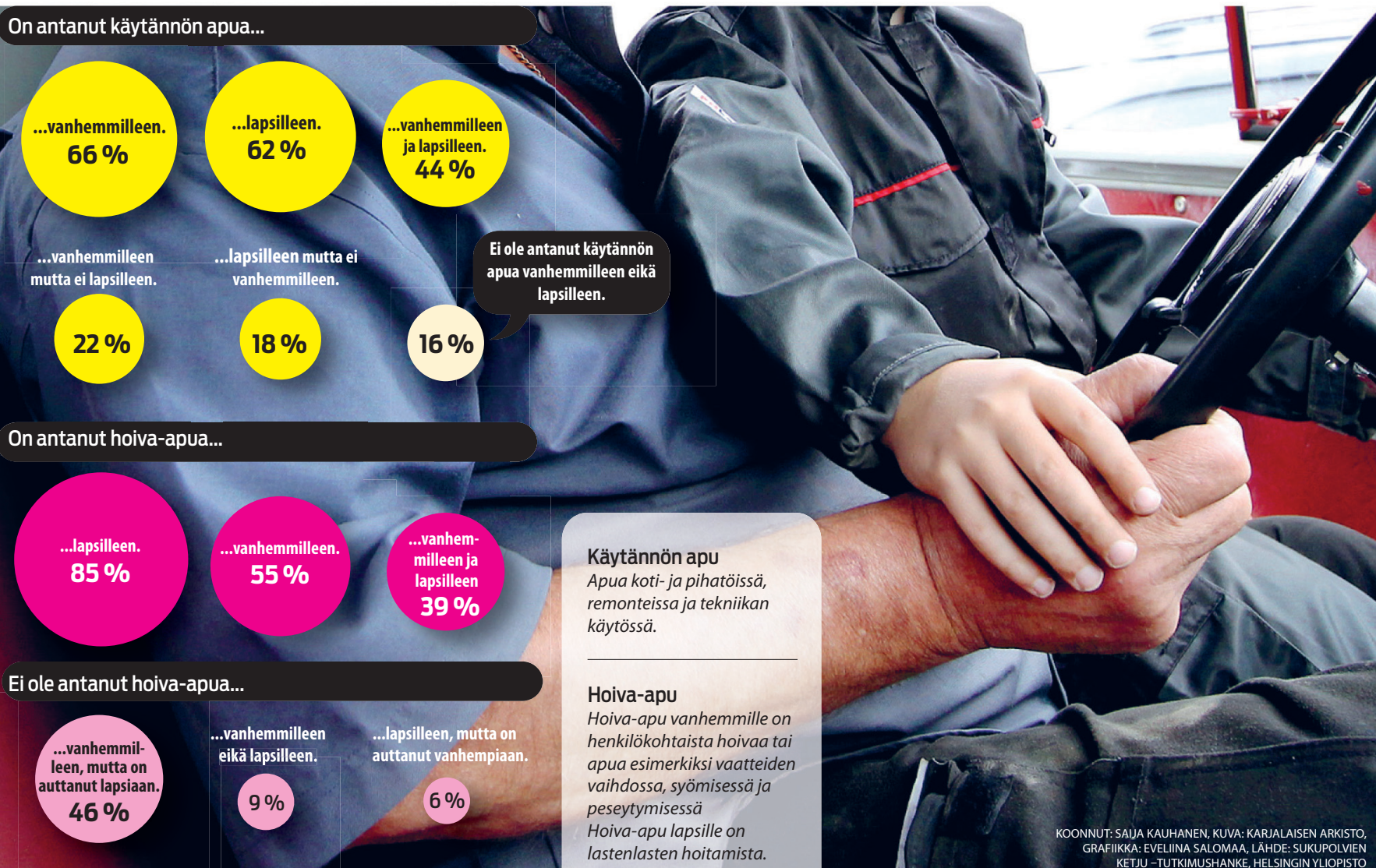
■ Käytännön apua antavat eniten terveytensä hyväksi kokevat ja lähellä asuvat.

Lähde: Sukupolvien ketju -tutkimushanke

mukaan tällainen keskustelu jättää alleen eläköitymisen myönteiset seuraukset.

– Unohdetaan tyystin se, millaiset mahdollisuudet hyväkuntoisilla eläkeläisillä on auttaa läheisiään.

Suurten ikäluokkien lapsilleen ja vanhemmilleen antama käytännön apu ja hoiva

Suuret ikäluokat antavat käytännön apua enemmän omille vanhemmilleen kuin aikuisille lapsilleen. Helsingin yliopiston **Sukupolvien ketju** -tutkimuksen mukaan noin seitsemän kymmenestä antaa käytännön

apua vanhemmilleen. Yli puolet auttaa myös puolison vanhempiä.

Syynä pidetään sitä, että vanhemmat ovat hyvin iäkkäitä ja tarvitsevat paljon apua arkielämässä.

Käytännön avun antaminen on hieman vähentynyt vuosi- ja vuosien välillä. Samoin aikuisten lasten taloudellinen tukeminen. Suuret ikäluokat pitävät entistä vähemmän yhteyttä lapsiinsa ja vanhempiinsa. Yhteydenpito on kuitenkin voikoitaista. Huomiota saavat osakseen enemmän äidin kuin isän puolen sukulaiset.

Toisaalta suuri osa yli kuusikymppisistä auttaa käytännön asioissa sekä iäkkäitä vanhempiaan että aikuisia lapsiaan. Joka viides auttaa vain iäkkäitä vanhempiaan mutta ei lapsiaan. Lähes saman verran on niitä kuusikymppisiä, jotka auttavat vain lapsiaan.

Lastenlapset saavat sen sijaan isovanhemmiltaan enemmän

hoiva-apua kuin heidän ikään-tyneet vanhempansa. Kaikkiaan 85 prosenttia isovanhemmista antaa lastenhoitoapua lapsilleen, kun vanhempiaan hoitaa vain runsas puolet.

Noin joka kymmenes mummo tai vaari ei anna hoiva-apua vanhemmilleen eikä lapsilleen lainkaan.

Epävirallisen avun taloudellista arvoa on hankala laskea täsmällisesti.

Hämäläisen kanssa samassa tutkimushankkeessa työskentelevät **Mirkka Danielsbacka** ja **Antti O. Tanskanen** ovat arvioineet suurten ikäluokkien tarjoaman lastenhoitoavun arvon suureksi.

– Se on vähintään 550 miljoonaa euroa vuodessa. Suurten ikäluokkien ja heidän lastensa mielestä päävastuu vanhusten hoivasta on yhteiskunnalla. Pienten lasten hoivaaminen taas katsotaan perheen asiaksi.

Silti suomalaiset hoitavat ikääntyneitä läheisiään eniten koko Euroopassa. Suomessa läheisten auttaminen on huomattavasti yleisempää kuin esimerkiksi Italiassa ja Espanjassa, selviää Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen **Terveys 2000 ja Terveys 2011** -tutkimuksista.

Julkisen ja epävirallisen apu kietoutuvatkin Hämäläisen mukaan toisiinsa.

– Tämä parantaa vanhusten hyvinvointia kokonaisuutena: hyvinvointipalvelut kantavat päävastuun ammattitaitoa vaativasta hoivasta, jota sukulaisapu tukee ja täydentää.

KÄYTÄNNÖLLISTÄ, TOIMIVAA JA TYYLIKÄSTÄ.

PUUTARHAKÄRRY
• tilavuus 90 litraa
• sinkitty, punainen, AT12

29⁹⁰
19⁹⁰ kpl

TOOLMATE
TYÖPÖYTTÄ HG-830
• kokoonlaitettava, TW09

9⁹⁰ kpl

14⁹⁰

Ekovilla
Lämmönvaihtaja
EKOVILLA IA PUHALUSVILLA
• 13 kg/pkt
• tuotto 0,5 m³, CN23

15⁹⁰ pkt

LAATAT
-20%
Tarjousta ei voi yhdistää muihin alennuksiin.

Starkilta löytyy monipuolinen valikoima laattoja. Tutustu myös kattavaan toimitusmyyntivalikoimaamme.

Turner

AUTOTALLINOVI

T210/T230

• 250x2100 mm

• ei sisällä lukkoa

• ruutu (DT59)

vaaka (UA18)

390⁰⁰ kpl

Avaaja TG200 (DT66)

169,00 €

Tarjoukset voimassa 24.9.2014 asti ellei toisin mainita.

Tarjoustuotteita rajoitetut erät. Ei jälleennyjille.

Tuotteiden saatavuus vaihtelee myymälöittäin.

Toimitusmyyntituotteisiin lisätään mahdolliset toimituskulut/rahti.

Katso tarkemmat tuotetiedot verkkokauppa.starkki.fi

STARKKI

Ja alkaa tapahtua.

Kaltrimontie 9, 80100 Joensuu, puh. 093 541 3800.

Avoimena ma-pe 7-18, la 9-14

starkki.fi • verkkokauppa.starkki.fi

Sote-uudistuksen vaikutus henkilöstöön vielä auki

JOENSUU
Matti Siippainen

Työpaikkojen ja palvelujen säilyminen, palkkojen harmonisointi ja työmatkojen pituus ovat asioita, jotka huolettavat sote-uudistuksessa julkisten ja hyvinvointialojen ammattiliiton JHL:n jäsenistöä.

Sote-lakiehdotus tulee päätettäväksi marraskuussa.

– Lakiesityksessä ei ole arviointia henkilöstövaikutuksia vielä lainkaan. Ne ovat vielä poolemmassa tilassa, sanoo JHL:n puheenjohtaja **Jarkko Eloranta**.

Noin 230 000 jäsenen JHL on Suomen suurin ammattiliitto ja samalla kunta-alan suurin henkilöstöjärjestö.

Eloranta muistuttaa, että sote-uudistuksessa yhdistyy yksiköitä, joissa tehtävä- ja palkkarakenteet ovat nyt hyvin erilaisia. Myös ison joukon työnantaja vaihtuu.

– Palkkaharmonisointiin pitää löytyä rahat. Se pitää tehdä muutaman vuoden sisällä, sitä ei voi jaksottaa vuosiksi tai vuosikymmeniksi, hän vaatii.

Kun kuntaliitoksia toteutetaan, työntekijöillä on viiden vuoden palvelusuhdeturva. Kunta-alan pääsopijajärjestöt ottivat keväällä yhteisen kannan, että sote-lakiin pitää saada vastaavanlainen turva kuin kuntalaisissa.

– Pidämme ongelmallisena sitä, että kun osa väkeä siirtyy kuntaliitosten kautta, he saavat palvelusuhdeturvan. Mut-

Joensuussa vierailut Jarkko Eloranta tutustui keskussairaalan uusiin rakennuksiin sairaanhoitopiiriin JHL-läisten puheenjohtajan Tarja Kareisen opastuksella.

ta jos osa siirtyy sote-rakennel-
lain kautta, he eivät saa tätä tur-
vaa. On ongelmallista, jos syntyy
kahden kerroksen väkeä.

– Uudistuksessa on kiireinen
aikataulu ja monta avointa ky-
symystä. Jos tällaisia peruskysy-
myksiä pannaan kiinni, se hel-
pottaa uudistuksen läpiviemistä.

Eloranta haluaa nostaa kes-
kusteluun julkisten palvelujen
merkityksen:

– Ö-luokan työehdoilla ja työ-
oloilla ei saada aikaan kuin ö-
luokan palveluja.

Sote-uudistuksen luomat isot
yksiköt voivat tuoda henkilös-
tölle etuja.

– Parhaimmillaan voi ajatel-
la, että käytänteet yhtenäistyvät
ja saadaan isompia työyhteisö-
jä, missä on hyviä puolia hen-

kilöstöhallinnon, työnkierron
ja koulutuksen näkökulmasta.

Eloranta sanoo, ettei tarkoita
pienten yksiköiden olevan aina
huonoja, mutta esimerkiksi si-
jaiskäytännöissä voi olla han-
kaluuksia eikä henkilöstökou-
lutukseen ole resursseja.

– Mutta miten isojen yksiköi-
den sisäinen tiedonkulku toimii,
miten johtaminen toimii? Tule-
leeko sisäistä byrokratiaa, johon
edut hukkuvat?

Myös työmatkat huolettavat
JHL:n jäsenistöä.

– Työmatkat pitenevät auto-
maattisesti ja tulee useita työ-
pisteitä. Työssäkäyntialueet kas-
vavat. Haluamme, että verolaki
muutetaan niin, että työpistei-
den välimatkat voidaan korvata
normaalina matkakustannuksi-
na, Jarkko Eloranta sanoo.

LYHYESTI

POLVIJÄRVI
Varastorakennus
tuhoutui täysin
tulipalossa

Polvijärvellä tuhoutui tiis-
tain ja keskiviikon väli-
senä yönä noin kolmen-
kymmenen neliömetrin
kokoinen varastoraken-
nus. Pelastuslaitos sai
hälytyksen Kaavintielle
aamuyöllä kello kahden
jälkeen.

Ensimmäisen pelastus-
yksikön saapessa paikal-
le varasto oli täysin tuhou-
nut, minkä lisäksi vie-
reisen asuinrakennuksen
ulko-oven rakenteet sa-
vusivat.

Rakennukset olivat va-
paa-ajan käytössä.

Mitään ei ollut tehtä-
vissä varastorakennuk-
sen pelastamiseksi, jo-
ten pelastusyksiköiden
tehtäväksi jäi palon jäl-
kirävaus ja lisävahinko-
jen ehkäiseminen.

Pahimmalta säästynyt
asuinrakennus oli saman
kokoinen kuin tuhoutun-
ut varasto.

Asuinrakennuksen ul-
ko-ovi ja eteisen lattia-
kanteet vaurioituivat osi-
tain, mutta muutoin ra-
kennus selvisi ilman vau-
rioita.

Onnettomuuden syys-
tä ei ollut tuoreeltaan tie-
toa. Poliisi tutkii onnet-
tomuutta.

OUTOKUMPU

Vesimaksuihin
kymmenen
euron korotus

Veden hintaa nostetaan
vuonna 2015 neljällä sen-
tillä ja jäteveden hintaa yh-
deksällä sentillä, esittää
Outokummun tekninen
lautakunta. Keski-
kultajalle hinnankorotus
vaikutukset ovat noin
10 euroa vuodessa
per henkilö. Uusi veden ja
jäteveden verollinen hin-
ta on yhteensä 4,72 euroa
kuutiometrillä.

Jätetaksat, kuten esi-
merkiksi jäteaseman hin-
nat nousevat puolestaan
kymmenellä prosentilla.

HEINÄVESI

Rakennus-
tarkastajalle
myönnettiin ero

Heinäveden tekninen lau-
takunta myönsi rakennus-
tarkastaja **Jenni Ylikotila**-
le eron virastaan. Ylikotila
oli hakenut eroa 8. elokuu-
ta alkaen.

Lautakunta päätti, et-
tei rakennustarkastajan
virkaa laiteta toistaisek-
si hakuun. Rakennustar-
kastajan tehtäviä hoitaa
kunnan osa-aikainen ra-
kennusmestari **Markku
Venäläinen**.

– Venäläisellä on vaadi-
tava koulutus ja hän tun-
tee pitäjän hyvin, tekni-
sen lautakunnan puheen-
johtaja **Ippo Laitinen** (kok.)
perustelee.

Laitisen mukaan väli-
aikaista ratkaisua puol-
taa myös se, että raken-
nusvalvonnan järjestämi-
seen on tulossa muutoksia
lähimmän parin vuoden
kuluessa.

OIKAISUJA

Karjalainen 13.9.: Seura-
kunnalliset mobiilitekno-
logiat -hankkeen Hetki-
sovelluksen sisällöntuo-
tajana on helluntaiherä-
tyksen Aikamedia, ei Aik-
amatka.

Karjalainen 17.9.: Kak-
kossivun kolumneissa
määriteltiin Ahvenan-
maan asukasluvun olevan
noin 0,005 prosenttia ko-
ko Suomen asukasluvusta.

Ahvenanmaan asukasluku
vastaa noin viittä tuhan-
nesosaa eli 0,5 prosenttia
koko maan asukasluvusta.

Numeerisesti kerrottu Ah-
venanmaan asukasluku,
runsaat 28 000, oli teks-
tissä oikein.

Katso lisää tuotevinkkejä ja
-tarjouksia verkkokauppa.starkki.fi